

Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

НН Будівельно-технологічний інститут
Кафедра Виробництва будівельних виробів та конструкцій

СИЛАБУС

освітнього компонента – ОК 14

Структурування, твердіння та руйнування композиційних будівельних матеріалів

Освітній рівень	другий (магістерський)
Галузь знань	19 Архітектура та будівництво
Спеціальність	192 Будівництво та цивільна інженерія
Освітня програма	ОНП Технології будівельних конструкцій, виробів і матеріалів
Обсяг освітнього компонента	3 кредити ECTS (90 академічних годин)
Види аудиторних занять	лекції, практичні
Індивідуальні завдання	розрахунково-графічна робота
Форми підсумкового (семестрового) контролю	екзамен

Викладач (Викладачі):

Вировой Валерій Миколайович, д.т.н., професор кафедри Виробництва будівельних виробів і конструкцій vyrovoy@ukr.net

В процесі вивчення освітнього компонента у здобувачів вищої освіти сформуються навички та вміння комплексно вирішувати нагальні питання спрямованого структурування будівельних композитів для підвищення їх спроможності опору зовнішнім силовим та екологічним впливам.

Передумови для вивчення освітнього компонента: є набуття теоретичних знань та практичних навичок за такими дисциплінами: Будівельне матеріалознавство; Основи наукових досліджень; Технологія будівельних та залізобетонних виробів; Сучасні технології композиційних будівельних матеріалів; Теоретична (наукова) технологія; Системний підхід в технології будівельних матеріалів; Охорона навколишнього середовища; Неорганічна та органічна хімії.

Програмні результати навчання:

ПРН3. Використовувати усно і письмово технічну українську мову та вміти спілкуватися іноземною мовою (англійською) з можливістю працювати у міжнародному контексті у колі фахівців з будівництва.

ПРН11. Проектувати будівлі і споруди з сучасних матеріалів та конструкцій, в тому числі з використанням програмних систем комп'ютерного проектування на основі ефективного поєднання передових технологій їх виконання багатоваріантних розрахунків.

ПРН14. Моделювати, спрощувати, адекватно представляти, порівнювати, використовувати відомі рішення в новому додатку, якісно оцінювати кількісні результати, їх математично формулювати.

ПРН19. Розробляти і використовувати бази даних і інформаційних технологій для вирішення науково-технічних і техніко-економічних завдань за профілем діяльності.

Диференційовані програмні результати навчання:

знати:

- сучасні уявлення про механізми спрямованої організації структури на різних рівнях неоднорідностей будівельних матеріалів та виробів;
- основні закономірності тужавлення та набору міцності мінеральних та органічних в'язучих;
- основні взаємозалежності взаємовпливу окремих елементів структури один на одного та формування інтегральних структур матеріалів та виробів;
- сучасні уявлення про формування міцності та руйнування будівельних матеріалів та конструкцій;
- базові методики спрямованого структуроутворення для поліпшення властивостей та експлуатаційної надійності будівельних композитів.

володіти:

- методами визначення кількісного та якісного складу мінеральних наповнювачів для регулювання технологічного впливу на пошкодженість та інші властивості будівельних композитів.

вміти:

- використовувати набуті знання для оцінки пошкодженості будівельних матеріалів та виробів технологічними дефектами;
- розробляти та призначати склади бетонів в залежності від умов експлуатації виробів та конструкцій;
- давати техніко-економічну та екологічну оцінку технологічних рішень, прийнятих при індустріальному та монолітному виробництві будівельних конструкцій;
- працювати з науковою, технічною та нормативною літературою та документацією;
- використовувати сучасні інформаційні технології, засоби обчислювальної техніки при вирішенні рецептурно-технологічних задачах.

Тематичний план

Тема 1 Композиційні будівельні матеріали. Основні поняття, структура та властивості, типи поверхонь розділу.

Тема 2 Композиційні будівельні матеріали як відкриті системи. Основні уявлення про відкриті системи, самоорганізація, синергетика, умови безпечного існування КБМ як відкритих систем.

Тема 3 Структура, основні визначення та уявлення. Структура, як функція складу та технології. Структурні параметри та методи їх виділення й визначення. Моделі структур, поліструктурність КБМ.

Тема 4 Мікроструктура композиційних будівельних матеріалів. Моделі мікроструктури, механізми організації структури. Кластери та міжкластерні поверхні розподілу. Зародження та розвиток технологічних тріщин в мікроструктурі.

Тема 5 Макроструктура композиційних будівельних матеріалів. Механізми організації макроструктури в залежності від її геометричних характеристик. Роль взаємодії твердуючої матриці із заповнювачами у формуванні структури. Остаточні деформації та напруження. Формозміна, градієнти деформацій, характер розвитку тріщин в макроструктурі, моделі структури КБМ.

Тема 6 Технологічні деформації та напруження. Основні поняття та визначення. Роль технологічних деформацій в процесах структуроутворення матеріалів та виробів. Розподіл начальних (локальних та інтегральних) деформацій в залежності від геометричних характеристик виробу та конструкції.

Тема 7 Міцність композиційних будівельних матеріалів. Основні уявлення та визначення. Вплив основних рецептурно-технологічних факторів на змінення механічних характеристик КБМ. Техніко-економічні обґрунтування та ефективність отримання матеріалів із заданими міцнісними характеристиками.

Тема 8 Механіка руйнування, ціль та задачі дисципліни. Взаємозв'язок «склад-технологія-структура-властивості». Роль тріщин у руйнуванні матеріалів. Технологічні та експлуатаційні

тріщини. Технологічні способи регулювання тріщиностійкістю КБМ. Перспективи отримання КБМ та конструкцій з підвищеними експлуатаційними характеристиками.

Критерії оцінювання та засоби діагностики

Мінімальний та максимальний рівень оцінювання щодо отримання «екзамену» за освітнім компонентом «Структурутворення, твердіння та руйнування» складає від 60 балів до 100 балів.

За освітнім компонентом передбачено виконання розрахунково-графічної роботи.

Розроблено 30 варіантів виконання розрахунково-графічної роботи в яких передбачено розкриття теоретичних аспектів формування технологічних (залишкових, генетичних, наслідкових) деформацій, методики їх визначення в структурному осередку бетону та основні висновки щодо результатів розподілення залишкових деформацій.

Семестровий контроль проводиться у формі екзамену.

Загальна семестрова оцінка є сумою балів двох складових:

- 1) поточного контролю протягом семестру шляхом накопичення балів: оцінювання засвоєння теоретичного (лекційного) матеріалу, виконання практичних робіт за темами та індивідуальної роботи (розрахунково-графічна робота) - разом 60 балів;
- 2) підсумкового контролю під час екзаменаційної сесії (екзамен) - кількість балів від 24 до 40 балів.

Інформаційне забезпечення

Основна література

1. Структурутворення та руйнування будівельних композитів: навч. посіб. /В.М. Вировой, О.О. Коробко, В.Г. Суханов, Н.В. Казмірчук, С.С. Макарова. – Одеса: ОДАБА, 2020. 172с.
2. Современные методы оптимизации композиционных материалов / В.А. Вознесенский, В.Н. Вировой, В.Я. Керш, Т.В.Ляшенко др., под ред. Вознесенского В.А., - Киев: Будівельник, 1983. 144 с.
3. Композиционные строительные материалы и конструкции пониженной материалоемкости / В.И. Соломатов, В.Н. Вировой, В.С. Дорофеев, А.В. Сиренко, -К.: Будівельник, 1991. 144 с.
4. Дорофеев В.С. Пути снижения материалоемкости строительных материалов и конструкций / В.С. Дорофеев, В.Н. Вировой, В.И. Соломатов, - Киев: УМК ВО, 1998. 19 с.
5. Дорофеев В.С. Технологическая поврежденность строительных материалов и конструкций / В.С. Дорофеев, В.Н. Вировой. – Одесса: Город мастеров, 1988. 168 с.
6. Вировой В.Н. Особенности структурообразования и формирование свойств полимерных композиционных материалов / В.Н. Вировой, И.В. Довгань, С.В. Семенова. – Одесса: «ТЭС», 2004. 168 с.
7. Суханов В.Г. Структура материала в структуре конструкции / В.Г. Суханов, В.Н. Вировой, О.А. Коробко. – Одесса: Полиграф, 2016. 244 с.
8. Вировой В.М. Конспект лекцій з дисципліни «Структурутворення, твердіння та руйнування КБМ» для студентів спеціальностей 7.06010104 та 8.06010104 «Технологія будівельних конструкцій, виробів і матеріалів» / В.М. Вировой, А.О. Гара, С.С. Макарова, Г.Г. Ткаченко. – Одеса: ОДАБА, 2013. 38 с.
9. Вировой В.М. Методичні вказівки до курсової роботи за курсом «Структурутворення, твердіння та руйнування композиційних будівельних матеріалів» для студентів спеціальностей 8.06010104 «Технологія будівельних конструкцій, виробів і матеріалів» / В.М. Вировой, А.О. Гара, С.С. Макарова, Г.Г. Ткаченко, Т.В. Остра. – Одеса: ОДАБА, 2014. 28 с.

Допоміжні джерела інформації

1. Выровой В.Н. Композиционные строительные материалы и конструкции. Структура, самоорганизация, свойства / В.Н. Выровой, В.С. Дорофеев, В.Г. Суханов. – Одесса: «ТЭС», 2010. 169 с.
2. Выровой В.Н. Механоактивация в технологии бетонов / В.Н. Выровой, И.В. Барабаш и др. – Одесса: ОГАСА, 2014. 148 с.
3. Дворкин Л.И. Цементные бетоны с минеральными наполнителями / Л.И. Дворкин, В.И. Соломатов, В.Н. Выровой, С.М. Чудновский. – Киев: Будівельник, 1991. 136 с.